

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

LETO XL — VOL. XL

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY MORNING, SEPTEMBER 7, 1937

NO. 209

Predsednik Roosevelt je nasproten štrajkom. Roosevelt priporoča medsebojna pogajanja za mirno poravnavo sporov

Washington, 5. septembra. Predsednik Roosevelt je včeraj spregovoril resno besedo glede štrajkov, ki so tekom zadnjih devet mesecev povzročili Zedinjenim državam ekonomsko škodo, ki je cenjena na tisoče milijonov dolarjev.

Predsednik je obsodil obe stranki: delavske voditelje in industrijske magnate. Povedal je, da so eni kot drugi naredili velike napake. Priporočal je "zdrav razum in pamet" v delavskih sporih, kar bo prineslo delavcem kot industriji hasek, boljše obstanek in večji napredek.

"Konferenčna miza je veliko boljše orozje v prid delavstvu in industriji kot pa štrajki, poboji, piketiranje in vse drugo, kar je v zvezi, kadar pride med delavstvom in industrijo do spora."

Roosevelt je imel svoj prvi govor glede štrajkov in delavskih nemirov tekom zadnjih devet mesecev, ko so se štrajki pojavili kot epidemija po celi deželi. Njegov včerajšnji govor je nekaj odmev na radio govor Johna Lewisa, ko je Lewis indirektno napadel predsednika, ker mu slednji ni pomagal v jeklarskem štrajku.

Med drugim je Roosevelt včeraj

rajo povedal sledeče: "Na predvečer Delavskega dneva je več kot prav, da se spomnimo onih delavcev, katerih požrtvovalno in naporno delo je naredilo Ameriko to, kar je danes.

"Letos, ko praznujemo 50-letnico, odkar je bil proglašen Delavski dan, je še posebno potrebno, da se spomnimo z največjo hvaležnostjo ameriških delavcev. In letošnji Delavski dan nam mora živo predočiti borbo, ki jo vodi ameriško delavstvo tekom zadnjih mesecev. Starodavni boj med kapitalom in delavstvom je letos zavzel izredno stališče, ko javnost zre na to borbo, katero simpatično podpira.

"Obe stranki, delavstvo kot industrialci, so naredili napake. Dočim obžalujemo te napake, pa je naša dolžnost, da na Delavski dan trdno sklenemo, da odpravimo vzroke, ki povzročajo borbo med delavstvom in kapitalom.

"Nikdar s silo, nasiljem ali trgovatnostjo, pač pa s pametjo in razumom bomo dosegli napredek tako za industrijo kot za naše ameriške delavce. Zdrava zavest, da industrija potrebuje delo, in da delo potrebuje industrijo, lahko v bodočnosti pribori obema sijajen obstanek."

Štirje ubiti od strele

Pittsburgh, Pa., 5. septembra. Na Longue Vue golf prostoru so bili včeraj ubiti štirje moški od strele. Dva izmed ubitih sta bila visoka uradnika jeklarskih korporacij, a druga dva sta bila mlada fanti, ki sta golfarjem nosila žoge in palice. Strela je ranila sedem drugih oseb na istem prostoru. Nevihta je nenadoma prišla nad igralce, ki so se raztepli na vse kraje, toda strela je imela vseeno bogato žrtev. Med ranjenimi sta tudi dva zdravnik.

Članom Fisher unije

Ana Urbas, tajnica lokalne unije pri Fisher Body, U.A.W., nam sporoča: Seja slovenske skupine se bo vršila 8. septembra v prostorih Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd., soba št. 3, zgorej. Povabljenih je nekaj delegatov, da nam opišejo potek zadnje konvencije United Automobile Workers, ki se je vršila v Milwaukee. Jasno je kot beli dan, da sta dve stranki v naši uniji. Mislim, da bo vsakega zanimajo zvedeti nekaj o konvenciji. Potrebno je torej za vsakega člana U.A.W., da se te seje gotovo udeležijo. Na svidenje 8. septembra.—Ana Urbas, tajnica.

Schmeling podpisal

Max Schmeling, Nemec, in edini rokoborec, ki je doslej premagal in pobil zamorskega čempijona Joea Louisa, je podpisal pogodbo, da se bori z Louisom v juniju, 1938. Splošno se pričakuje, da bo krepki Nemec ponovno porazil Louisa, kateremu dosedaj niso bili kos najboljši ameriški rokoborci.

Opat odpotoval

Edini slovaški opat benediktinskega reda v Ameriki in po ostalem svetu, Most Rev. Stanislav Gmuc, Clevelandčan, je včeraj odpotoval proti New Yorku, odkoder se vrka 12. septembra na parnik, ki ga popelje proti Rimu, kjer bo važna konferenca vseh benediktinskih opatov sveta. Nad 100 opatov bo navzočih.

Bodoča mestna zbornica

Voditelji C. I. O. organizacije v Clevelandu prerokujejo, da bo imela bodoča mestna zbornica v Clevelandu večino councilmanov, ki so prijazni napram C. I. O. Omenjena organizacija je mnenja, da bo izvolila v zbornico 17 svojih pristašev.

Zaposleni Cleveland

Preteklo nedeljo je obiskalo Veliko jezersko razstavo v Clevelandu 105,000 oseb, včeraj, na Delavski dan, pa 87,000 oseb. Število vseh obiskovalcev razstave letos znaša do včeraj zvečer 2,967,404. Poleg tega pa so se vršile v Clevelandu zrakoplovne tekme. Samo včeraj je zrla na te tekme nič manj kot 200,000 ljudi. Sinoči po zaključenih zrakoplovnih dirkah je nič manj kot 250 zrakoplovov vozilo ljudi proti domovom v raznih državah, poleg približno stotisoč avtomobilov, ki so dospeli iz skoro vseh držav v Cleveland. Cleveland je imel tekom sobote, nedelje in ponedeljka do malega 500,000 obiskovalcev.

Politična kampanja

Danes je uradno otvorjena politična kampanja za mestne urade. Te dni in vse do 27. septembra bomo poslušali vsakovrstne obljube in prošnje od strani kandidatov, ki pričakujejo, da bodo izvoljeni dne 28. septembra.

Novo leto

Clevelandski židje so začeli preteklo nedeljo zvečer ob 6. uri praznovati svoje novo leto, ki je združeno z več drugimi židovskimi prazniki. Židje računajo, da je po njih zgodovini letošnje leto 5698 od postanka sveta.

Znanstveniki trdijo, da fraza "pravica do dela" je zapreka napredku demokracije

Williamstown, Mass., 5. septembra. Tekom zadnjih štrajkov so industrialisti razširili v javnosti frazo: "pravica do dela." Namreč, da v slučaju štrajka, ima vsak delavec, ki neče na štrajk, pravico priti v tovarno in dobiti delo.

To frazo so znanstveniki, ki tvorijo The Human Relations Board, in ki sedaj zborujejo v Williamstownu, zavrgli, rekoč, da služi samo industrialistom v korist, dočim je zapreka demokraciji v industriji.

Nadaljna debata je prinesla na dan, da fraza "pravica za štrajkati" je na mestu, in da

ima sleherni delavec, ki čuti, da se mu godi krivica, s štrajkom pokazati na tako krivico. Štrajk pa ne more biti uspešen, ako vsi delavci pri isti industriji ne držijo skupaj.

Izmed navzočih 22 ameriških znanstvenikov, ki zagovarjajo industrialno demokracijo, sta se samo dva izjavila za frazo "pravica do dela," dočim so vsi drugi nasprotovali. "Demokracija v industriji bi bila mrtva brez dobro organiziranih delavcev," se je izjavil Ralph Maguire, eden izmed vladnih posredovalcev v štrajkih.

Zedinjene države ne priznajo še gen. Franca

Poslanik republike Uruguay, Juan A. de Larrea, je predlagal vladi Zedinjenih držav, da slednja prizna vlado generala Franca, ki je vrhovni zapovednik nacionalističnih čet, ki vodijo borbo v Španiji proti socialistom in komunistom. Republika Uruguay je že priznala Francovo vlado, toda ameriški državni tajnik Hull se je izjavil, da še ni prišel čas to zadevno. Usodo Španije mora španski narod najprvo sam odločiti, predno stori vlada Zedinjenih držav kak korak v tej smeri. Vlada generala Franca trdi, da spada sedaj več kot dve tretini Španije pod njegovo oblast.

Nov grob

Včeraj zjutraj je preminul v Glenville bolnišnici po kratki bolezn Anton Lušin, po domače Burc, star šele 42 let. Pokojnik je bil rojen v Clevelandu. Njegova mati je umrla šele pred šestimi tedni. Tu zapušča žalujočega očeta in brata Charlesa ter več drugih sorodnikov. Pogreb ranjkega se vrši v četrtek zjutraj iz hiše žalosti na 6128 St. Clair Ave. v cerkev sv. Vida ob 9. uri pod vodstvom Franka Zakrajšek pogrebnega zavoda. Bodi ranjkega ohranjen blag spomin. Preostali družini naše globoko sožalje!

Bomba v delavski dvorani

Iz St. Paul, Minn., se poroča, da so našli v dvorani, kjer zborujejo delavci, bombo, ki je bila spletena iz šestih palic dinamita. Bomba je bila močna dovolj, da bi pognala v zrak en mestni blok.

SLOVENSKI DRŽAVLJANI SO LETOS ŽIVAHNO NA DELU NA POLITIČNEM POLJU

V raznih predmestjih, vseh in mestih v Cuyahoga county je prijavilo svojo kandidaturo za razne politične urade tudi več Slovencev in Slovenk. V mestu Euclid kandidira za mestnega odbornika naš rojak Mr. Wm. Kunčič, ki je kandidat za councilmana "at-large." Za isti urad kandidira tudi Mr. Frank Berdich. Kandidat za councilmana v 3. vardi v Euclidu je nadalje naš dobri prijatelj in rojak Mr. Louis Weiss. Ob enem je prijavila svojo kandidaturo Mrs. Mary Hochevar, ki kandidira letos v šolski odbor mesta Euclid. Mrs. Hochevar je poznana gl. uradnica K. S. K. Jednote in uspešna tajnica pri največjem ženskem društvu iste Jednote, pri dr. sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ. V Maple Heights, Ohio, je kandidat za vaškega blagajnika

Mr. Charles Tušek. Za councilmane v isti vasi so prijavili svojo kandidaturo: Peter Zarkovič, Nick Herak, poznani ožnanjevalac hrvatskega radio programa, in Frank Kostelic.

Za konštablarja v Maple Heights je kandidat naš rojak Joseph Vidmar. Gotovo ga bodo naši ljudje z veseljem podpirali. V Newburgh Heights vasi kandidira za konštablarja Mr. Frank Novak. V Fairview vasi kandidira za konštablarja rojak Mr. Frank Fonda in v Glenwillow vasi imajo kandidata za maršala v osebni rojaka Frank Sinko.

Ako je še kdo drug izmed naših ljudi kandidat v tej ali oni vasi ali mestu v Cuyahoga county, naj nam sporoči, da obvestimo občinstvo, in mi bomo naše ljudi gotovo podpirali in pomagali k izvolitvam.

Zver v človeku

Policija je včeraj aretirala nekega 45 let starega Wm. Reschke, ki stanuje v Garfield Heights, ki je oče dveh otrok, in katerega je neko 7-let staro dekletce spoznalo, da jo je napadel v soboto na cesti, jo odvedel na Calvary katoliško pokopališče, kjer je lopov otroka posilil in pustil ležati na mestu. Otrok se nahaja nevarno ranjen v Charity bolnišnici. Ko je policija lopova prišla, je imel še vso krvavo srajco in kazal več prask na obrazu in rokah, katere je dobil od nesrečnega otroka.

Lewis in Green o delavskem položaju in boju

Washington, 5. septembra. John Lewis, načelnik Committee for Industrial Organization, in William Green, predsednik American Federation of Labor, sta izjavila ob priliki praznovanja Delavskega dneva, da se bo delavska borba v prihodnjem letu še bolj poostрила in da bo končno prišlo do odločitve, kdo je vodja ameriških delavcev, Lewis ali Green. Oba voditelja sta napovedala program, ki vsebuje lepe načrte za večjo delavsko organizacijo. Green kot Lewis sta priznala, da je nastala tekom zadnjih desetih mesecev večja delavska zavest med ameriškim delavci. Skrbno pa sta se oba izogibala v svojih izjavah povedati kaj o notranjem boju, ki se vrši v lastnih delavskih vrstah. Lewis je izjavil, da šteje njegova organizacija 3,178,000 članov, dočim šteje American Federation of Labor skoro 4,000,000 organiziranih delavcev. Lewis je priznal, da bi štela njegova organizacija milijon več članov, da se ni ponesrečil jeklarski štrajk pri neodvisnih jeklarskih družbah.

Posojilnica plačuje

Zamrzla City Savings & Loan Co. je dobila od Common Pleas sodnije dovoljenje, da izplača 15 odstotno dividendo svojim bivšim vlagateljem. Približno \$450,000 se bo izplačalo vlagateljem okoli 15. septembra. Posojilnica je dosedaj plačala šele 10 odstotkov svojih vlog. Oni vlagatelji posojilnice, ki so bili obenem delničarji, ne dobijo nobene dividende.

Šolska mladina

Danes se odprejo javne in katoliške šole v Clevelandu. Kot sporoča ravnatelj clevelandskih šol, Mr. Lake, bo šolska udeležba v letošnjem letu nekoliko manjša kot je bila lansko leto. Računa se, da bo letos nekako 8,800 otrok v otroških vrtcih, 66,000 v razredih od prvega do šestega in 32,000 v razredih od sedmega do devetega in 29,500 v višjih šolah. 6,280 učiteljev in učiteljic bo poučevalo otroke.

Iz bolnišnice

Iz Huron Rd. bolnišnice se je po težki, a srečno prestani operaciji vrnila Mrs. Theresa Menart, 1279 Norwood Rd. Se lepo zahvaljuje za obiske in cvetlice in vabi, da bi jo prijateljice obiskali na domu, kjer se še vedno zdravi v postelji.

Predsednik govori

V nedeljo 12. septembra bo govoril predsednik Roosevelt po tom radia. V Clevelandu bodo oddajale njegov govor vse radio postaje ob 9. uri zvečer.

Veličastno praznovanje letošnjega delavskega dneva. Moč in vpliv ameriških delavcev je silno narasel v enem letu

Washington, 6. septembra. Po vseh Zedinjenih državah, kjerkoli se nahajajo organizirani delavci, so včeraj ti delavci z vso slovesnostjo praznovali svoj dan — Delavski dan. In ves ameriški narod je praznoval z delavcem.

Nad sedem milijonov organiziranih delavcev se je udeležilo raznih parad in proslav v počast delavca. Leto, ki je pravkar preteklo, je bilo leto silne delavske borbe, pa tudi leto velikih uspehov.

Najmanj 3,000,000 ameriških delavcev je od lanskega pa do letošnjega Delavskega dneva pristopilo v razne unije. Lewis trdi, da je v C. I. O. organizaciji danes 3,100,000 organiziranih delavcev, dočim jih šteje A. F. of L. skoro 4,000,000.

Te kom zadnjega leta se je posrečila delavska organizacija v industrijah, ki so bile dosedaj poznane kot nezavzetne trdnjave za unije: jeklarski, avni delavci, delavci pri električnih podjetjih in v tovarnah za kavčuk.

Zanimive vesti iz življenja naših ameriških Slovencev po raznih naselbinah

Znani dopisnikar "Prosvete" iz Clevelanda, Jankovič, daje lekcije uredniku Moleku, češ, da priobčuje preveč dopisov prepirljive vsebine in polne osebnih napadov... Jankovič, da ko hodi okoli ljudi in sliši, kako obsojajo tako pisavo... Zaenkrat jo je tudi Jankovič pogodil. Večno napadanje v Prosveti, kar se ne strinja z Molekovim cinizmom, preseda ljudem. Ljudje že vedo!

Znana Frances Tavčar, ki je svoj čas takó navdušeno agitirala za Proletarce in socializem med Slovenci, še ni bila končno obsojena v Los Angelesu. Nova obravnava se je začela 3. septembra. Proti njej je cel kup pritožb radi ničvrednih čerkov.

Deseta redna konvencija Zapadne Zveze je bila uradno zaključena 26. avgusta. Trajala je samo štiri dni, in to bi moral biti za vzgled drugim našim konvencijam. Gl. predsednik je Leo Jurjovec iz Chicago, v Chicago, Ill.

"Bill Tofant" na delu

Poročali smo zadnji teden, da je bil naš prijatelj Bill Tofant imenovan za policista v Clevelandu. In mladi Bill se je že odlikoval, ko je v nedeljo aretiralo večjo družbo hazardistov in loterijskih sleparjev, ki se bodo morali te dni zagovarjati pred sodnijo.

Poravnani štrajk

300 uslužbencev pri Fuller Dry Cleaning Co., se vrne danes na delo. Na štrajku so bili tri tedne. Delavci so dobili podpisano pogodbo za eno leto, ki jim garantira 15-odstotno zvišanje plač in letno en teden počitnice plačo.

Klub slovenskih vdov

Vse članice Kluba slovenskih vdov se prosi, da se nocoj večer gotovo udeležijo seje, da slišijo račune od zadnjega piknika.

Selitev

John Mostečnik ki brusi razno orodje, se je preselil na 1383 E. 55th St.

o se organizirali na čudovit način tekom enega leta.

Kljub dejstvu, da je med delavci samimi nastal velik spor glede pripadnosti k tej ali oni uniji, pa vse to ni oviralo zmagovitega delavstva, da je korakalo naprej. In že kažejo znamenja, da bodo znali delavci tudi notraje spore poravnati sebi v korist in napredek.

Tudi delavski položaj se je od zadnjega delavskega dneva zelo izboljšal. Nad dva milijona delavcev je letos več zaposlenih kot je bilo pred enim letom.

V New Yorku je v ogromni paradi korakalo v ponedeljek nad 500,000 delavcev. O enako ogromnih proslavah se poroča iz Chicaga, Philadelphije, Los Angeles, Detroit, Cleveland in iz drugih delavskih središč.

Vsa Amerika je na Delavski dan izkazovala največje priznanje in spoštovanje do delavca, ki je končno oni, ki prehranja ves svet! Kot je rekel predsednik Roosevelt: Klobuk doli pred ameriškim delavcem!

Geo. Miroslavich iz Denverja gl. podpredsednik, Frank Priemozich iz Chicaga 2. gl. podpredsednik, Anton Jeršin je bil ponovno izvoljen gl. tajnikom, Mihael Horvat gl. blagajnik, Matt Hochevar iz Puebla je predsednik nadzornega odbora, Mike Popovich iz So. Chicaga je prvi nadzornik, Joe Blatinik iz Puebla drugi nadzornik, Frank Glach iz Clevelanda predsednik porotnega odbora, Johana Mervar iz Clevelanda prva porotnica in Peter Goleš iz Midvale, Utah drugi porotnik, Joseph Skrabec iz Canon City, Colo., tretji porotnik, Fr. Tomšič iz Walsenburga je četrti nadzornik. Dr. Snedec je bil ponovno izvoljen vrhovnim zdravnikom. Prihodnja konvencija se vrši v avgustu, 1941, v Chicago, Ill.

John Klun, iz Bishop, Pa., se nahaja nevarno pobit v bolnišnici v Pittsburghu. Pri delu v premogovniku si je zlomil desno nogo.

Dva zrakoplovca ubita

V nedeljo dopoldne ob 9:30 se je zgodila v bližini golf polja na Lost Nation Road večja nesreča. Komaj 20-letna Ruth Reimel je poletela z zrakoplovom v zrak zaeno s svojim učiteljem Fred Mentague. Motor zrakoplova je prišel iz reda in letalo je padlo na tla na golf polju in bi bili pri tem štirje igralci ubiti, da se ni so umaknili v zadnjem trenutku.

Delavska seja

Workers Alliance iz 23. varde ima sejo v sredo večer ob 8. uri v starem poslopju SND. Seje se naj udeležijo vsi, ki se bri-gajo za delavski položaj. Podano bo tudi poročilo o delavskem pohodu v Washington. — L. K.

Doma iz bolnice

S Svetkovo ambulanco je bila pripeljana na svoj dom iz Glenville bolnišnice Mrs. Louise Verhotz, 15218 Holmes Ave. Prijateljce so prošene, da jo obiščejo.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

4117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50, Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00, Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po razpisalnicah: celo leto, \$5.50; pol leta, \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$8.00.
Posamezna številka, 3 centa.

SUBSCRIPTION RATES:
U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$8.00 per year. Single copies, 3 centa.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRO, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

No. 209, Tues., Sept. 7, 1937

Borba za obstanek

Borba za obstanek na tem svetu je tako stara kot je svet sam. Nepobitna resnica je, kar je zapisano v najstarejši zgodovinski knjigi sveta, v svetem pismu: zemlja ti bo rola osat in plevel in v potu svojega obraza se boš trudil za svoj vsakdanji kruh. To so resnične besede za ogromno večino svetovnega prebivalstva v vseh delih poznane in nepoznane naše zemlje.

V vrstah teh borev za življenjski obstanek se od časa povzpne kdo višje, nagradi si bogastvo. Njegovo zemsko življenje ima gotove sladkosti, ki se pa tudi dostikrat spremeni v grenkosti, in končno pride smrt, včasih že v par letih potem, ko se je nakopičilo premoženje, in kaj mrtvemu pomaga grabežen milijonov in par let uživanja mehkužnosti in lenobe!

Večina pametnih in razsodnih ljudi si nikakor ne želi milijonov, nikakor si ne želi okoli sebe sužnjev, naslad in potrat, ki samo glojejo nad človeškim življenjem. Povprečni in razsodni človek ne želi drugega, kot dovolj velik zaslužek kot plačilo za svoje delo, da mu ni treba skrbeti za bodočnost, da lahko dostojno preživi svojo družino in da si od časa do časa privoščijo malo razkošnost, ki naj hladi sicer grenko življenje na tem svetu, na katerem smo le začasno.

Vprašanje nastane pri tem, da pronajdemo, koliko, na primer potrebuje povprečna ameriška družina na leto dohodkov, da se preživi, in da ne občuti pomanjkanje. Kakšni so povprečni letni zaslužki Amerikancev?

Vladna statistika v Washingtonu nam pripoveduje, da izmed 130,000,000 Amerikancev, torej nekako 43,000,000 v Ameriki bivajočih družin, h katerim seveda štejemo tudi njih otroke, zasluži povprečno \$2,000.00 na leto. Ali je \$2,000.00 na leto dovolj za spodobno preživljanje, ali je premalo? Preveč ne more biti, ker kdor zna računati, ta kmalu ve, kam pride z \$2,000.00, ko vzame vsako stvar v pretes.

Na drugi strani nam pa zopet kaže vladna statistika v Washingtonu, da dve tretini ameriških družin zasluži manj kot \$2,000.00 na leto za življenjski obstanek. Torej tu je skoro 86,000,000 moških in žensk, fantov in deklic, malih otrok in starcev, ki so vsi v tem številu, in katerih načelniki družine zaslužio manj kot \$2,000.00 na leto. Seveda so v tem številu vsi tudi samci, ki nimajo stroškov v enaki svoti kot jih ima na primer družinski oče, ki zasluži \$1,750.00 na leto, pa mora s tem preživljati družino sedmih glav.

V tem je akutno socialno in politično-gospodarsko vprašanje za povprečno ameriško družino. Koliko mora taka družina v resnici zaslužiti na leto, da se v udobnosti in v poštenju preživi?

Ali z drugimi besedami: Ali je dvetretinska večina ameriškega naroda zadovoljna, da zasluži le toliko, da ima za vse nujne življenjske potrebe, ali zahteva ta večina tudi večje ugodnosti in nekoliko razkošnosti?

Pred več meseci je predsednik Roosevelt izjavil v svojem govoru pred kongresom, da Amerika toliko časa ne more biti zadovoljna in pravična napram sama sebi, dokler bo trpela, da je samo ena tretina ameriškega prebivalstva dostojno oblečena in dostojno prehranjena, dočim je druga tretina plačana toliko, da se nekako preživi, a ena tretina ameriškega naroda živi v capah, od odpadkov in skoro brez strehe nad seboj. Dokler bo prevladoval tak položaj, toliko časa je naloga ameriške vlade, da skrbi, da se premoženje ameriškega naroda bolj pravično razdeli med ves narod.

In pravkar danes se nahajamo v taki borbi, katere namen je dvigniti življenjski standard onih Amerikancev, za katere se je do danes najmanj naredilo, za one "pozabljene ljudi," ki so v malenkostnem številu sicer sami krivi svojega siromaštva, a v ogromnem številu pa so izkoriščani in pehani v stran od sklade obilice, kakoršnje imamo v Ameriki in ki je velika dovolj, da lahko vsem garantira dostojno življenje.

Seveda, tozadevno svet ne bo nikdar popolen, ker ni bil ustvarjen v to svrhu, in če bi bil, tedaj svet brez borbe za obstanek, brez pogleda v bodočnost in na oni svet, ne bi bil vreden, da živimo na njem. Naša življenjska dolžnost pa je boriti se, dostojno in pošteno, da si priborimo toliko popolnosti, kot jo je pač mogoče na minljivem svetu.

Kaj pravite!

"Cankarjev glasnik." — Doposlan nam je bil po pošti toliko obetujoč, toliko opevani in obljubljeni "Cankarjev glasnik." Ko ga prime človek v roko, ne vidi v njem drugega kot čisto navadno programno knjižico za navadno plesno veselico. Nekdo, kateremu smo pripisovali več presodnosti, je zapisal, da je to "krasen izdelek tiskarske umetnosti." Pa o kaki umetnosti ni tu nobene sledi. Papir je slab, napisli člankom preveliki, rob veliko premajhen za mesečnik. Jako neokusen je na vrhu datum, ki posebnost dreva v oči, kjer se nasprotne strani ne vjemata v isti visini. Označba vsebine bi na vsak način spadala kam spredaj, ne pa šele na 39. stran.

In vsebina? Well, vsebina je ena sama pesem socializmu, torej je to samo en dodaten socialističen list. No, škodil ne bo nikomur, koristil pa samo tistim, ki bodo vlekli mesečne plače od tega.

Ko človek prelista ta mesečnik, čuti, da je bila vsa stvar naglo in za silo skupaj zmašena. "Mesečnik za leposlovje in pouk" bi moral biti res lep in poučen, ali pa če že ne poučen, vsaj po obliki lep.

Cankarjev glasnik ne bo konkurent nobenemu drugemu slovenskemu listu, niti socialističnim ne, ker se je rodil brez vsakega posebnega namena in pomena, če ne rečemo to, da se je rodil v protuželo Jugoslovanskemu kulturnemu vrtu v Clevelandu. Kateri bo pa dlje stal, bomo videli.

Ta "glasnik" niti izdalec ne doseže bivšega Keržetovega "Časa."

BESEDA IZ NARODA

Velikojezerska razstava v Clevelandu

Nimam namena agitirati za to razstavo, to so storili že drugi, največ pa mogočena podjetja, ki so v ta namen žrtvovala mnogo denarja. Razstava se letos končuje v enem mesecu in na prostoru iste bodo ostali sledovi nedvomno še sto let. Razstava vsebuje toliko različnih zanimivih stvari, da najde vsak človek od otroka do starca nekaj, kar mu nadomesti ceno vstopnine, 95% pa odnese trudne noge ki največkrat povzročijo skrajšanje obiskov.

Vodstvo razstave je odstopilo narodnostnim skupinam prostoro na posebnem oddelku "Česte sveta," proti precej dragi odkupnini in žal, otežkočilo trgovino istim z 25c vstopnine. Narodne skupine inozemcev v Clevelandu so na ta način popustile take prostore posameznikom, ki po večini ne morejo kazati razstavi onice, katerega bi lahko, ako bi ne bilo vse skupaj zvezano za profit ali business. Iz stališča, da smo inozemski narodi največ pripomogli s svojimi mišicami in v potu svojega obraza, da je Cleveland to, kar je, bi morali na taki razstavi dati tem narodom boljše pogoje, da pokažejo, kaj imajo in kako se razvija njih življenjski tostran morja. Poleg tega imajo v središču svetovnih cest nastop ti posamezni narodi ob nedeljah. Poleg drugih, sem videl le kot opazovalec tudi Slovence lanske leto in letos.

Iz izkušenj mi je znano, da je podvzetje takih nastopov zelo nehalno delo. Treba je širne kooperacije in mnogo dobre volje. Letošnji naš dan je res zelo povoljno uspel. Mrs. Albina Novak gre mnogo priznanja, katerega, seve, ni dobila. Zelo lepa angleščina in naš jezik ji je pomagalo do popolnega uspeha, z je preje priučenimi skupinami deklet, ki jih tudi sama s pomočjo nekaj sovrstnic urejuje.

Sodnik Frank Lausche je potegnil pozor vseh nase s kremenitimi izrazi, ko je poudarjal, da tudi mi Slovenci z veseljem sodelujemo ob stoletnici, kajti Cleveland je tudi del nas samih in z mestom tudi rastemo, delujoč za razvoj istega. Dostojno in nepretrgano je bilo petje, ples in vse. Tako, da gre priznanje vsem sodelujočim.

Sedaj pa moram izreči tudi malo kritike. Dragi mi rojaki! Kadar gremo v javnost in hočemo pokazati svetu svoje običaje, dajmo pokazati, da smo dostojni in trezni. Vse, kar sto ljudi sestavi, lahko par ljudi podere. Potem je pa glavna napaka to, da nismo vajeni dajati aplavza oziroma priznanja. To je napaka, katere se moramo odvaditi. Kaj je tako težko malo ploskati z rokami in dati zadoščanje ljudem, ki se na odru trudijo, da nas predstavijo? Mrs. Novak je morala prositi za aplavz pri posameznih nastopih. Cela gruča mladih na odru in menda so samo sorodniki aplavdirali, tako se mi je zdelo.

Dajmo torej, kadar smo v dvorani, posebno pa še med Američani, pokazati, da smo živ narodi, da odobravamo kar je našega. Le tako odobravanje bo vplivalo in dokazalo drugim, da smo ponosni na to, kar smo si priborili, in kar smo, da spoštu-

jemo sebe tako, kot druge in čisto nič manj.

M. I. Lah.

Ribničani se pripravljajo

Cleveland, O. — Saj mogoče ne boste verjeli, da so me zadnjič enkrat mestni varuhi nekam vtaknili, pa ne povem kam. Pa naj bo to že kakor hoče, povem pa vam bolj važno stvar, da so me sedaj dobili Ribničani v tisti odbor, da pomagam delati za veliko proslavo društva Ribnica št. 12 SDZ ob priliki obhajanja 25-letnice. Proslava se bo vršila šele 13. februarja 1938 v SND na St. Clair Ave. in sicer popoldne in zvečer, v veliki dvorani, na odru in v prizidku. V ta odbor je bilo izvoljenih še več drugih. Na prvem sestanku 25. avgusta smo zborovali v SND prav tam, kjer zborujejo direktorji Doma. Komu naj se pripiše ta čast, ne vem. Mogoče predsedniku društva, Franku Virantu, ali pa tajniku SND, John Tavčarju.

Na tem sestanku so bili trije Ribničani, trije Gorenjci, en Notranjec, dva Dolenjca in dva Kraševca. To ti bo program! Nekaj, kar se je sklenilo, je to, da se bo vabilo ustmeno, pismeno in telefonično, pa še kako drugače. K zaključku smo se podali v spodnje prostore. Tam smo pa že precej razpravljali, da so nekateri mislili, da se je naša slavnost že pčela.

Kolikor sem mogel poizvedeti, nam bo igrala tista godba, ki je igrala pri otvoritvi v spodnjih prostorih SND. Če ste jo radi imeli, bomo že videli. Pri tej godbi igrajo: Ray Zalokar, Louis Sadar, Tony Prince, Frank Doblekar, Eddie Zalar, Albert Poklar, Robert Rickard. Povedali so, da bodo med drugimi zaigrali tudi tisto, ki so jo pred davnimi časi igrali na ribniški oheci, oni za onim.

Važna opomba. Če bi kdo prejel brzojav, naj takoj pride, ker drugi dan bo prepozno. Danes do tuka, prihodnjič naprej.

Joe Pograjc.

Najlepša hvala!

Lahko bi se napisalo polne kolone o sijajnem uspehu skupnega piknika vežbalnih krožkov in pa podružnic Slovenske ženske zveze zadnje sredo v Euclid Beach parku. Uspeh je presegal naše pričakovanje in bile smo naravnost očarane nad številno množico članic, prijateljstvom in prijateljic. Bil je sicer prvi slovenski piknik v omenjenem parku in ravnateljstvo parka kakor tudi me smo se naravnost čudile mnogoštevilnemu odzivu.

Dasiravno je bilo vreme od sile vroče in dvorana Log Cabin nabasano polna ljudstva, bilo je veselje za vse navzoče slediti lepemu skupnemu nastopu naših vežbalnih krožkov. Naša dekleta in žene so se postavile kot še nikdar v zgodovini Slovencev v Clevelandu ter ljudstvu dokazale, da se v vztrajnosti in vzajemnosti doseže vsak cilj. Ne da bi se poudarjalo, vsak dobro ve, da je bilo treba mnogo žrtvovati vsaki skupini, da se je omogočil skupni nastop, ki je trajal skoraj pol ure v korakanju brez presledka. Vse pri-

znanje in čast našim vrlim članicam SZZ!

Torej najlepša hvala vsem vežbalnim krožkom, podružnicam, glavni predsednici Mrs. Marie Prislund, glavnim uradnicam ter vsem, ki ste sodelovali za uspeh tega dne. Prav iskrena hvala dekletom, ki spadajo k Drum in Bugle Corps godbe fare sv. Lovrenca za igranje pri paradi. Bilo je izvrstno! Najlepša hvala tudi vsem, ki ste se udeležili, kakor tudi poskam Misses Carol Schmuk, Josephine Maček in Eleanor Karlinger, ki so zapele tri ljubke pesmice v počast glavni predsednici. Posebna hvala tudi Franku Jankoviču in njegovim pomočnikom za neutrudljivo igranje in spremljevanje pri nastopu vežbalnih krožkov kakor tudi pri plesu.

Da smo pa imeli tako sijajen odziv občinstva in članstva je pa bila zasluga lista Ameriške Domovine, ki so nam brezplačno posvetili polne kolone lepe reklame. Smelo trdimo, da nam je ta list pomagal do lepega uspeha, za kar naj bo izrečena iskrena zahvala. Vrlo zanimanje Ameriške Domovine za uspeh narodnih prireditev nam je vsem v korist in ponos.

Iskrena hvala in Bog živi vse članice SZZ in naše sotrudnice! Vas pozdravlja z vso hvaležnostjo,

Albina Novak.

Hrvatje in konkordat

Ker se tudi v nekaterih ameriških slovenskih listih pere jugoslovanski konkordat in hočejo nekateri naši "napredni" listi dokazati, da so tudi Hrvatje v domovini pri sprejemu konkordata, približujemo članek iz zagrebškega "Obzora," ki dolečno pove stališče Hrvatov v tem oziru. V glavnem pravi "Obzor" sledeče:

"Sedaj se lahko bolj določno opozarja na ozadje gonje proti konkordatu, ker je po preteku borbenih dni lažje točneje oceniti metode in cilje onih činitelev, ki so se tako zelo zavzeli proti ratifikaciji sporazuma med Sv. stolico in Jugoslavijo. Ta gonja je bila vsestransko organizirana in je zbudila pozornost in začudenje tudi v inozemstvu, kjer se sprašujejo, kako so mogli krogi, ki se sicer ponašajo z 'integralnim jugoslovanstvom,' raznetiti najhujše verske in plemenske strasti, da preprečijo ratifikacijo konkordata.

"Glavni nasprotniki konkordata so srbska pravoslavna hierarhija, JNS in razni integralisti od Ljotića do belgrajskega masonarije, čije vodje so se, kakor je 'Samouprava' dokazala za bivšega ministra Vaso Jovanovića, odeli v pravoslavno togo; žalibog se jim je do neke meje pridružila tudi belgrajska 'združena opozicija.' Tudi razna nacionalna društva, ki sicer venomer pojejo 'brat je mio, ko je vere bio,' so šla v boj zoper sporazum s katoliško cerkvijo.

"Kakšni so razlogi te gonje? Prvi razlog je, ker gotovi krogi naše države s katoliško cerkvijo uredili in da bi se na ta način katoliški cerkvi priznala kakšna enakopravnost. Ker tega ne smejo odkrito reči, so vrgli v srbsko javnost krilatico, da konkordat daje katolištvu predprave, katerih pravoslavna cerkev ne uživa in katere oškodujejo pravoslavje. To pa je popolnoma izmišljeno, ker kaj takega v naši državi sploh ni mogoče in noben pameten človek verjeti ne more. Dr. Stojadinović je v Lozovcu izjavil, da on nikdar ne bi dovolil, da bi sporazum s katoliško cerkvijo pravoslavno cerkev oškodoval ali podrejal rimokatolištvu. Isto je izjavil minister Cvetković v Svrliju. Vsi poznajo udanost dr. Stojadinovića pravoslavni

veri in cerkvi, kar je večkrat praktično dokazal. Sicer pa je treba proučiti konkordat sam, da uvidimo neutemeljenost take gorostasne trditve. Rimskokatoliška cerkev sama bi se branila položaja, ki bi ji dajal večje pravice nego jih ima pravoslavna cerkev, saj bi to bilo tako nemodro in nedržavniško, da kaj takega Sv. stolici noben človek ne more imputirati. Sicer pa je konkordat vseskozi delo bivših integralističnih režimov in znano je, kdo ga je redigiral skupaj z zastopniki Sv. stolice od paragrafa do paragrafa! Z eno besedo: gotovi višji hierarhi srbske pravoslavne cerkve sploh ne želijo, da bi se katoliški cerkvi priznal enakopraven položaj v državi.

"Drugi razlog gonje proti konkordatu je upanje JNS in opozicije sploh, da bi morala vlada dr. Stojadinovića pasti, ako ji ne uspe, da se konkordat ratificira. To upanje pa je jalo. Najbolj kritični moment borbe za in proti konkordatu je premagan. Dr. Stojadinović v tem vprašanju ne bo napravil nobenega umika, Minister Cvetković pa je celo izjavil, da vlada ne smatra za svojo nalogo samo, da izvede ratifikacijo konkordata, ampak da hoče tudi rešiti hrvatsko vprašanje. Vprašanje konkordata je bila zadnja bilka, za katero se je skušala prijeti JNS s pomočjo borbenega pravoslavja in belgrajske framonarije, pa se je ta bilka odtrgala. Vlada dr. Stojadinovića ima vse pametne elemente države za seboj, tako da je njen položaj danes trdnjejši nego kdajkoli.

"Ostane samo vprašanje, kako se bo držala pravoslavna hierarhija. Ali se bo pomirila z dejstvom, da bo katoliška cerkev v državi njej enakopravna? Ali bo uvidela, da je tako v interesu pravoslavja kakor v interesu države, da se odločaji s Sv. stolico normalizirajo? Hrvati," zaključuje "Obzor," "smatrajo vprašanje konkordata za važno v prvi vrsti zaradi tega, ker je to vprašanje bistveno v zvezi z vprašanjem enakopravnosti med jugoslovanskimi narodi v državi sploh. Iz gonje proti konkordatu so Hrvati zopet enkrat in sicer topot z vso jasnostjo spoznali, kakšno je dejansko stališče JNS nasproti Hrvatim in Slovincem. To je jako važno in bo imelo dalekosežne posledice za bodočnost. Te posledice vsekakor za integraliste ne bodo blagosodne!"

V boj zoper kupčije z ženskami in otroki

Kakor poročajo angleški listi, je novi angleški notranji minister Sir Samuel Hoare izdal stroge odredbe zoper kupčijo z ženskami in otroki, ki je v poslednjih letih v Angliji še narasla. Ljudje večinoma mislijo, da so mednarodni prekupčevalci z ženskami le še figure iz razburljivih filmov, toda žalostna resničnost prikazuje to zadevo v jako mrki luči. Svetovna gospodarska kriza, brezposelnost, ki radi nje trpi tudi ženska mladina v mnogih deželah in — kar moramo odkrito priznati — veselje za pustolovščine in nagibi k lagodnemu in razkošnemu življenju so dejstva, ki tirajo številne žene in dekleta v nesrečo.

Znano je, da ima Zveza narodov v Ženevi posebno komisijo, ki se ukvarja s pobijanjem moderne kupčije s sužnjami. V zvezi s to komisijo pa izvaja sleherna dežela še posebne uradne nadzorstvene ukrepe. Zlasti posvečajo vso pozornost potujočim artističnim skupinam tako zvanih "Girl" in ženskim varietejem, a tudi takim ženskam, ki gredo v inozemstvo za vzgojiteljice, pestunje in uradnice. Saj so

vpravljeni v teh službah, ki so navidezno sijajne, nastavljene pasti. Zato je treba take ponudbe natančno preiskati in zlasti so (ali bi morale biti) pod nadzorstvom mladoletna dekleta, ki se odpravljajo v take službe v inozemstvo.

V Angliji je Sir Hoare napovedal, da bo treba posvečiti posebno pažnjo raznim možnostim in adoptiranjem otrok. Izkazalo se je, da se barantači s človeškim mesom navidežno oženijo z inozemskimi, zlasti francoskimi in tudi našimi mladoletnimi dekleti. Svoje žrtve odženejo tako s seboj v tujino, ne da bi jim oblasti kaj mogle, a ondi jih prodajo. Tako tudi adoptirajo (vzamejo za svoje) manjše deklice, ki jih prodajo v Azijo.

Angleške adopticijske postave bodo dobile zato dodatne paragrafe, ki naj bi take sleparije onemogočili in pristaniški in carinski uradi bodo dobili nove predpise. Prav tako bodo stiki s policijo drugih držav tesnejši, zlasti s francosko in iz dominijonov in kolonij, da tako izbrisejo sramotni pečat kupčije z dekleti in otroki. Središča te trgovine so v Južni Ameriki in v Aziji in tudi zveze teh kupčij s prepovedanimi mamili so dokazane. Vsa angleška javnost podpira novega notranjega ministra pri njegovih ukrepih.

IZ PRIMORJA

—V Trst je prispela vest, da so italijanske oblasti izpustile iz zapore 27-letnega Alberta Sulčića, kamnoseka, po rodu iz Sv. Križa pri Trstu. Imenovani je pred leti pribežal preko Francije v Jugoslavijo. Šel je z doma da bi našel zaslužka. Iz Jugoslavije je šel dalje proti jugu, kjer so ga grške oblasti prijele in predale italijanskim. Tu je bil skoro eno leto v preiskovalnem zaporu izrednega sodišča. Ker mu niso mogli ničesar dokazati, je bil pred nekaj meseci izpuščen in poslan na odslužitev vojaškega roka v Sardinijo.

—V imeniku, ki so jih prinesli italijanski listi o padlih v Španiji sta omenjena Furlan Vit in Gregori (Gregorič?) Ludvik.

—Na 1 leto zapore in 2,000 denarne kazni je bil obsojen 70-letni Josip Uršič iz Črniča, ker je kradel napisne tablice z vojaških grobov.

—V Podbrežju pri Sežani se je zgodil strašen umor. Ko se je vračal 50-letni Ivan Benčina s sežanskega sejma, kjer je prodal za okrog 5,000 lir živine, proti domu, so ga napadli neznani roparji in ga ubili. Domneva se, da so bili dobro informirani o Benčinovem denarju, katerega pa je Benčina izročil svoji hčerki, tako da so se morali morilci zadovoljiti samo s 300 lirami. Karabinerji so uvedli strogo preiskavo.

—V Fužinah pri Ajdovščini je utonil 59-letni Fran Sapla.

Če verjamele al' pa ne

"Včeraj sem si pri vas ogledoval avtomobil. Zdaj sem pa prišel, da ga kupim."

"Lepo, lepo od vas. In kaj je bil odločilni faktor, ki vas je prignal, da boste kupili prav ta avtomobil?" vpraša ves vesel prodajalec.

"Moja žena!"

"Stražnik, ki vaju je aretiral, 'pravi, da vaju je zalotil na cesti, ko sta se pretepala. Kaj imate v zagovor?' vpraša sodnik.

"Saj ni res, da bi se bila pretepala. Ko je prišel stražnik, sva se pravkar trudila, da bi šla narazen."

KRIŽEM PO JUTROVEM

Po namikom tiskarstva K. Maya

"Effendi," je vzkliknil. "Ali poznas Muebareka?"

"Ne."

"Se nisi bil v njegovem stanovanju? Res ne?"

"Ne."

"Kako pa torej tako natančno veš, kaj vse je v njegovi koči?"

"Ker poznam tudi druge stare Muebareke."

"Ali ima vsak Muebarek tako sobo?"

"Večinoma. In tudi stari so Muebareki, zelo stari. Poznam Muebareke, ki so na sto let stari."

"Prejle pa nisi verjel, ko sem pravil, da je naš Muebarek pet sto let star!"

"Tega pa ne verjamem!"

"Te pa res ne razumem!"

"Kako dolgo že živi tisti Muebarek v Strumici?"

"Šest let bo menda, da je prišel."

"Tako tako! In od kedaj strah v razvalinah?"

"O, strašilo pa je vedno."

"In od kedaj zavijajo tisti duhovi ljudem vratove?"

"Temu pa še ni dolgo!"

"No, koliko časa recimo?"

"Čakaj, da pomislim!"

"Čudno, da temu še ni dolgo! Le dobro pomisli, rad bi vedel, točno vedel, kako dolgo je že."

"Razmišljal je."

"Prvi je bil neki Grk—duhovi so mu zavili vrat. Poznal sem ga, prejšnji dan je bil pri meni, krošnjar je bil. In drugo jutro so ga našli mrtvega na hribu. Ljudje so se silno razburili tistokrat. In—da, pet ali šest let bo temu."

"Zanimivo! Prav toliko let, kolikor jih je minilo, odkar je Muebarek prišel v Strumico. Povej, ali nima tisti svetnik še kakke druge posebne lastnosti?"

"Ne. Le to še vem, da ničesar ne je in ne pije."

"Pa vendar živi?"

"Pravi, da je ravno radi tega doživel pet sto let, ker ničesar ne uživa. Tudi Allah, pravi, da ničesar ne uživa, in ravno zato, pravi, je večni."

"Hm! Zanimivi nazori!"

"Da! In ker nič ne je, tudi nima zobov."

"Najbrž so mu izpadli?"

"O ne! Če ga prosiš, ti pokaže usta. V zobovini ne vidiš nobene luknje, niti sledu o kakem zobu ni videti."

"Skoraj bi verjel, da je velik svetnik."

"Prav gotovo da je, effendi! In še neko posebno lastnost ima."

"Katero?"

"Allah ga ljubi in zato mu je naklonil dar nevidnosti."

"Res? Tak dar je seveda nekaj čisto posebnega! Pa si prej dejal, da nima nobenih drugih posebnih lastnosti!"

"Če misliš z besedo lastnost tudi Allahove darove, potem ima Muebarek še mnogo drugih čudežnih lastnosti, ki mu jih je seveda vse Allah podaril radi njegove velike svetosti."

"Bi mi jih povedal?"

"Mi ne pridejo kar na misel. Toliko se da povedati o njem, da se človeku v glavi meša."

"Praviš torej, da se naredi nevidnega?"

"Seveda!"

"Si bil kedaj priča, da je izginil?"

"Seveda sem bil!"

"Kako pa je bilo tistokrat?"

"Nekoč je zbolel sosedov sin pa so poklicali Muebareka, ki je bil marsikateremu bolniku pomagal. Ker tudi moja žena mnogo muči glavobol, mi je naročila, naj ga zaprosim, da bi ji naredil amulet. Čakal sem na svetnika pred hišo na cesti. Ko je prišel, sem ga poklical po imenu. Ni se zmenil. Stopil sem za njim, ga pozdravil in prosil,

naj pride k nam. Jezno me je vprašal, kdo mislim da je. In ko sem mu rekel, da je sloviti svetnik Muebarek, se mi je kruto nasmejal in odšel. Stopil je v sosedovo hišo. Dolgo dolgo sem čakal, pa ni ga bilo nazaj. Le Busra, tisti pohabljeni be- rač, se je privlekel na svojih berglah iz hiše. Šel sem vprašat sosedo, ali je bil Muebarek pri njem, pa mi je začuden dejal, da ga vobče ni videl. Prisegel sem, da sem ga videl vstopiti pri njem, sosed pa mi je prisegel pri bradi prerokovi, da ga ni bilo. Svetnik Muebarek je izginil. Kaj praviš na to, effendi?"

"Zaenkrat nič. Opazovati bi ga moral. Morebiti pa se da zaveda čisto enostavno pojasniti."

"Kako, effendi?"

"Svetnik je vstopil pri sosedu skozi sprednja vrata, skozi zadnja pa spet odšel."

"Ni mogoče! Hišica je majhna, za vrati je vrt, sprednja in zadnja vrata se vidijo s ceste. Stal sem celo uro na cesti, pa ga nisem videl, da bi bil odšel."

"Skril se je!"

"Kam neki? Sam sem bil v sosedovi hiši. Eno samo sobo ima. Kam bi se bil skril? Le eno se da reči, effendi! Muebarek se naredi nevidnega! Svetnik je!"

Muebarekova nevidnost je bila seveda velika sleparija. Nabisani lopov si je nadel krinko častitljivega "svetnika" in znal izrabiti nevednost in lahkovernost ljudstva v svoje namene pa jim je natvezel, da je prejel od Allaha vse mogoče in nemogoče darove in lastnosti.

Povrh si je še pridobil ljudsko naklonjenost z domačimi zdravili. Koliko da je v zvezi z duhovi, ki strašijo v razvalinah, o tem si še nisem bil čisto na jasnem.

Ali bi naj handžiji pojasnil zadevo z nevidnim svetnikom? In se z njim prepiral?

Ni bil neumen človek, nadkriljeval je rojake po svoji razumnosti. Toda vzgojen je bil v praznoverju Orienta, ukoreninilo se mu je, prepojen je bil z naziranjmi svoje okolice.

Ni bilo časa, da bi ga poučeval. In morebiti je bilo tudi boljše, da sem ga zaenkrat pustil v njegovem praznoverju.

Zato sem mu diplomatično dejal:

"Težko je reči, da ali ne, dokler človek o takem pojavu ni temeljiteje razmišljal. Razen tega Muebareka še nikdar nisem videl."

"Jaz pa koj rečem da," se je oglasil Halef. Ze ves čas sem mi je zvito pomigaval.

"Ti? Torej verjameš, da se zna Muebarek narediti nevidnega?"

"Trdno verjamem."

"Čudno!"

"Zakaj se čudiš?"

"Kolikor vem, se še v vsem življenju nisi srečal s človekom, ki bi imel tako lastnost."

"Jaz da bi ne bil še nikogar videl, ki se zna narediti nevidnega? Gospod, povem ti, zelo se motiš!"

"Kje pa si videl kaj takega?"

"Pogosto že. In še celo danes."

Slutil sem, da pripravlja spet eno svojih vragolij, pa mu nisem hotel nasesti. Molčal sem.

Turek pa se je koj razvnel. Upal je menda, da bo Halefov slučaj "nevidnega človeka" potrdil njegovo pripovedovanje o "nevidnem" Muebareku.

"Danes si videl? Med potom?" je vprašal.

"Ne."

"Pri meni?"

(Dalje prihodnjic)

1937	SEPT.	1937
Sa	Mo	Tu
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

SEPTEMBER

11.—Društvo sv. Janeza Krstnika št. 37 JSKJ, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.

12.—Piknik skupnih društev fare sv. Kristine na Špelkotovih prostorih.

12.—Jugoslovanski delavski dom v West Parku otvori kamp panjo za nov narodni dom z velikim piknikom in bogatim sporedom.

19.—Koncert Združenih mladinskih zborov v S. N. Domu na St. Clair Ave.

25.—Društvo Martha Washington št. 38 SDZ, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.

26.—Oltarno društvo fare sv. Vida, banket v cerkveni dvorani.

26.—"Confetti" ples Pevskega zbora Cvet v S. D. D. na Prince Ave.

OKTOBER

2.—Društvo sv. Ane št. 4 SDZ, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.

3.—Koncert "Kanačkov" v Slovenski delavski dvorani na Prince Ave.

9.—23d Ward Democratic Club, ples v avditoriju S. N. Doma.

17.—Radniška organizacija, koncert v avditoriju S. N. D.

23.—Društvo Clairwood št. 40 SDZ, ples v avditoriju S. N. Doma.

24.—Mladinski pevski zbor Slavčki, ples in zabava v spodnji dvorani S. N. Doma.

30.—Društvo Carniola Hive št. 493 TM, ples v avditoriju S. N. Doma.

31.—Dramatično društvo Ivan Cankar, predstava v avditoriju S. N. Doma.

31.—Jesenski koncert pevskega društva "Zvon" v S. N. Domu na 80. cesti.

NOVEMBER

7.—25-letnica društva Kras št. 8 SDZ v Slovenskem domu na Holmes Ave.

7.—Društvo sv. Kristine št. 219 KSKJ priredi jesensko zabavo v šolski dvorani sv. Kristine na Bliss Rd.

13.—Društvo Slovenec št. 1 SDZ, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.

14.—Martinov večer društva sv. Cirila in Metoda št. 191 KSKJ v cerkveni dvorani fare sv. Kristine.

14.—Jesenski koncert mladinskega pevskega zbora Črički v S. N. Domu na 80. cesti.

14.—Samostojni pevski zbor Zarja, opera v avditoriju S. N. Doma.

20.—Društvo Svobodomiselnice Slovenke št. 2 SDZ, plesna veselica v avditoriju S. N. D.

21.—Pevsko društvo Lira, koncert v avditoriju S. N. D.

21.—Koncert Pevskega zbora Cvet v S. D. D. na Prince Ave.

27.—Variety Club, ples v avditoriju S. N. Doma.

1938

JANUAR

1.—Proslava 25 letnice obstoja društva Glas Clevelandskih Delavcev št. 9 SDZ v avditoriju S. N. Doma.

30.—Društvo Kristusa Kralja št. 226 KSKJ obhaja 10-letnico obstanka v S. N. Domu.

IZ DOMOVINE

—Od strele oplazen človek v goreči hiši. Nedavno je nad šmarjem pri Jelšah močno grmelo. Ljudje so vstajali preplašeni iz postelj in prižigali svetilke. Prav tako je storil tudi špiljak Vinko, posestnik v Dolu pri šmarju. Ko se je ta dvignil iz postelje in potežnil s šibico po škatljici, da bi prižgal luč, je udarila strela skozi okno in ga oplazila. Omamljen se je zvrnil na posteljo, medtem pa je planila iz postelje njegova žena, kajti strela je udarila v notranjščino hiše in jo takoj za-

žgala. Najprej je skočila k svojemu možu, ki je bil ves omamljen in je le težko dihal. Misli je, da revež že umira, zato je takoj skočila k svojima dvema otrokoma in ju odnesla iz goreče hiše. Zunaj je začela klicati ljudi na pomoč. Med tem je bila hiša že vsa v plamenu in ljudje, ki so prihiteli, že niso mogli skozi vrata v sobo. Odstranili so mrežo z okna in eden izmed njih se je splazil skozi okno po nesrečnega, ki je pri polni zavesti ležal na postelji, vendar od strele tako ožgan, da ni imel moči se dvigniti in zbežati iz goreče hiše. Že je mislil, da bo sedaj, sedaj plamen ožgal tudi njega, zato je vpil, kolikor je pač mogel na pomoč. V zadnjem trenutku je bil rešen strašne smrti v plamenih lastne hiše.

—V Ljubljani je 23. julija umrl v zavetišču sv. Jožefa v visoki starosti 84 let Albin Jebračin, magistratni sluga v pokoj.

—Nesreča v kotredeškem rovu. V začetku julija meseca se je v kotredeškem rovu smrtno ponesrečil rudar Rudolf Bregar, zdaj pa je zadel tam huda nesreča rodbinskega očeta rudarja Pavla Bukovška. V petek je šel zdrav in zadovoljen na delo, zvečer pa so ga hudo poškodovanega prinesli domov. Prvo pomoč mu je nudil rudniški zdravnik dr. Kajželj.

—Spomenik pisatelju dr. Ivanu Tavčarju. Slovenska matiča naznanja, da se odkrije dne 19. septembra t. l. doprni kip pisatelja dr. Ivana Tavčarja pred njegovo rojstno hišo v Poljanah nad Škofjo Loko.

—Novi grobovi. Na Vrhniki je umrl Ivan Jerovešek, upokoje- ni železničar, zvaničnik. — V Ljubljani je umrl v starosti 67 let podpolkovnik v pokoj Jo- sip Rom. — V Ljubljani je umrla Helena Lukežič, vdova mestnega požarnega čuvaja.

—V ljubljanski bolnišnici je ne pričakovano umrl knjižničar Lincejske biblioteke v Ljubljani in slovenski kulturni delavec dr. Josip Puntar. Pokojnik se je rodil 19. marca 1884 v Uncu pri Rakeku. Po končani gimnaziji se je posvetil študiju slavistike in klasike na univerzi v Grazu. Pozneje je služboval

na ljubljanskih srednjih šolah, leta 1920 pa je postal knjižničar v licejski knjižnici. Dr. Puntar je bil silno delaven človek, ki je večji del svojih raziskovanj posvetil delom pesnika Prešerna. V družbi dr. Augusta Žigona je razčlenjeval zlasti arhitektoniko Prešernovih pesnitev. Prvi plod tega težkega dela je bila knjižica "Zlate črke na posodi Prešernovih gazel." Pod enakimi vidiki se je lotil "Sonetnega venca." Svoje delo je izdal s svojimi denarji. Poleg Prešernovih pesmi se je dr. Josip Puntar mnogo bavil z delom slovenskega politika dr. Smrekarja. Sredi težkega dela ga je položila zavrtna bolezen na posteljo, moral je celo na Golnik. Kot vnetega znanstvenika in neutrudnega delavca na polju katoliške prosvete ga bodo Slovenci ohranili v najlepšem spominu!

—V Ljubljani je 23. julija umrl v zavetišču sv. Jožefa v visoki starosti 84 let Albin Jebračin, magistratni sluga v pokoj.

—Nesreča v kotredeškem rovu. V začetku julija meseca se je v kotredeškem rovu smrtno ponesrečil rudar Rudolf Bregar, zdaj pa je zadel tam huda nesreča rodbinskega očeta rudarja Pavla Bukovška. V petek je šel zdrav in zadovoljen na delo, zvečer pa so ga hudo poškodovanega prinesli domov. Prvo pomoč mu je nudil rudniški zdravnik dr. Kajželj.

—Spomenik pisatelju dr. Ivanu Tavčarju. Slovenska matiča naznanja, da se odkrije dne 19. septembra t. l. doprni kip pisatelja dr. Ivana Tavčarja pred njegovo rojstno hišo v Poljanah nad Škofjo Loko.

—Novi grobovi. Na Vrhniki je umrl Ivan Jerovešek, upokoje- ni železničar, zvaničnik. — V Ljubljani je umrl v starosti 67 let podpolkovnik v pokoj Jo- sip Rom. — V Ljubljani je umrla Helena Lukežič, vdova mestnega požarnega čuvaja.

—V ljubljanski bolnišnici je ne pričakovano umrl knjižničar Lincejske biblioteke v Ljubljani in slovenski kulturni delavec dr. Josip Puntar. Pokojnik se je rodil 19. marca 1884 v Uncu pri Rakeku. Po končani gimnaziji se je posvetil študiju slavistike in klasike na univerzi v Grazu. Pozneje je služboval

na ljubljanskih srednjih šolah, leta 1920 pa je postal knjižničar v licejski knjižnici. Dr. Puntar je bil silno delaven človek, ki je večji del svojih raziskovanj posvetil delom pesnika Prešerna. V družbi dr. Augusta Žigona je razčlenjeval zlasti arhitektoniko Prešernovih pesnitev. Prvi plod tega težkega dela je bila knjižica "Zlate črke na posodi Prešernovih gazel." Pod enakimi vidiki se je lotil "Sonetnega venca." Svoje delo je izdal s svojimi denarji. Poleg Prešernovih pesmi se je dr. Josip Puntar mnogo bavil z delom slovenskega politika dr. Smrekarja. Sredi težkega dela ga je položila zavrtna bolezen na posteljo, moral je celo na Golnik. Kot vnetega znanstvenika in neutrudnega delavca na polju katoliške prosvete ga bodo Slovenci ohranili v najlepšem spominu!

35-letnica društva

Društvo sv. Janeza Krstnika, št. 37 Jugoslovanske Katoliške Jednote, bo praznovalo prihodnjo soboto, 11. septembra, petintrideset let svojega obstanka. Društvo je poznano kot največje po številu članstva, kar je društvo v Jugoslovanski Katoliški Jednoti. Eni izmed prvih pionirjev v Clevelandu so ustanovili to društvo, ki je poznano po svojem tihem, a uspešnem delovanju. Društvo šteje z mladinskim oddelkom vred nad 700 članov in članic. Med temi člani in članicami štejeemo stotine naših zvestih naročnikov, ki so naročeni na naš list tako dolgo, kot obstoji društvo. Gotovo bodo ti naši slovenski pionirji prišli v soboto v Slovenski Narodni Dom na St. Clair Ave. in pomagali proslaviti 35-letnico rojstva društva sv. Janeza Krstnika št. 37 JSKJ. Saj so bili vsi tokom zadnjih 35 let najboljši prijatelji društva, sodelovali so ob vsaki priliki za društveni napredek. V soboto bodo gotovo prišli vsi bratje in sestre k proslavi 35-letnice ustanovitve društva. In pripeljali bodo s seboj tudi svoje sinove in hčerke. In prijazno se bodo pomenili o starih dobrih časih, o dobrotah, ki jih deli J. S. K. Jednota svojemu članstvu in tako na bratski način zaključili pomembno obletnico svojega društva. Gotovo boste vsi postreženi z vsem najboljšim. In oni član, ki pripelje na veselico največje število otrok svoje družine, dobi posebno nagrado v svoti \$5.00.

—V Ljubljani je 23. julija umrl v zavetišču sv. Jožefa v visoki starosti 84 let Albin Jebračin, magistratni sluga v pokoj.

—Nesreča v kotredeškem rovu. V začetku julija meseca se je v kotredeškem rovu smrtno ponesrečil rudar Rudolf Bregar, zdaj pa je zadel tam huda nesreča rodbinskega očeta rudarja Pavla Bukovška. V petek je šel zdrav in zadovoljen na delo, zvečer pa so ga hudo poškodovanega prinesli domov. Prvo pomoč mu je nudil rudniški zdravnik dr. Kajželj.

—Spomenik pisatelju dr. Ivanu Tavčarju. Slovenska matiča naznanja, da se odkrije dne 19. septembra t. l. doprni kip pisatelja dr. Ivana Tavčarja pred njegovo rojstno hišo v Poljanah nad Škofjo Loko.

—Novi grobovi. Na Vrhniki je umrl Ivan Jerovešek, upokoje- ni železničar, zvaničnik. — V Ljubljani je umrl v starosti 67 let podpolkovnik v pokoj Jo- sip Rom. — V Ljubljani je umrla Helena Lukežič, vdova mestnega požarnega čuvaja.

—V ljubljanski bolnišnici je ne pričakovano umrl knjižničar Lincejske biblioteke v Ljubljani in slovenski kulturni delavec dr. Josip Puntar. Pokojnik se je rodil 19. marca 1884 v Uncu pri Rakeku. Po končani gimnaziji se je posvetil študiju slavistike in klasike na univerzi v Grazu. Pozneje je služboval

na ljubljanskih srednjih šolah, leta 1920 pa je postal knjižničar v licejski knjižnici. Dr. Puntar je bil silno delaven človek, ki je večji del svojih raziskovanj posvetil delom pesnika Prešerna. V družbi dr. Augusta Žigona je razčlenjeval zlasti arhitektoniko Prešernovih pesnitev. Prvi plod tega težkega dela je bila knjižica "Zlate črke na posodi Prešernovih gazel." Pod enakimi vidiki se je lotil "Sonetnega venca." Svoje delo je izdal s svojimi denarji. Poleg Prešernovih pesmi se je dr. Josip Puntar mnogo bavil z delom slovenskega politika dr. Smrekarja. Sredi težkega dela ga je položila zavrtna bolezen na posteljo, moral je celo na Golnik. Kot vnetega znanstvenika in neutrudnega delavca na polju katoliške prosvete ga bodo Slovenci ohranili v najlepšem spominu!

—V Ljubljani je 23. julija umrl v zavetišču sv. Jožefa v visoki starosti 84 let Albin Jebračin, magistratni sluga v pokoj.

—Nesreča v kotredeškem rovu. V začetku julija meseca se je v kotredeškem rovu smrtno ponesrečil rudar Rudolf Bregar, zdaj pa je zadel tam huda nesreča rodbinskega očeta rudarja Pavla Bukovška. V petek je šel zdrav in zadovoljen na delo, zvečer pa so ga hudo poškodovanega prinesli domov. Prvo pomoč mu je nudil rudniški zdravnik dr. Kajželj.

—Spomenik pisatelju dr. Ivanu Tavčarju. Slovenska matiča naznanja, da se odkrije dne 19. septembra t. l. doprni kip pisatelja dr. Ivana Tavčarja pred njegovo rojstno hišo v Poljanah nad Škofjo Loko.

—Novi grobovi. Na Vrhniki je umrl Ivan Jerovešek, upokoje- ni železničar, zvaničnik. — V Ljubljani je umrl v starosti 67 let podpolkovnik v pokoj Jo- sip Rom. — V Ljubljani je umrla Helena Lukežič, vdova mestnega požarnega čuvaja.

—V ljubljanski bolnišnici je ne pričakovano umrl knjižničar Lincejske biblioteke v Ljubljani in slovenski kulturni delavec dr. Josip Puntar. Pokojnik se je rodil 19. marca 1884 v Uncu pri Rakeku. Po končani gimnaziji se je posvetil študiju slavistike in klasike na univerzi v Grazu. Pozneje je služboval

na ljubljanskih srednjih šolah, leta 1920 pa je postal knjižničar v licejski knjižnici. Dr. Puntar je bil silno delaven človek, ki je večji del svojih raziskovanj posvetil delom pesnika Prešerna. V družbi dr. Augusta Žigona je razčlenjeval zlasti arhitektoniko Prešernovih pesnitev. Prvi plod tega težkega dela je bila knjižica "Zlate črke na posodi Prešernovih gazel." Pod enakimi vidiki se je lotil "Sonetnega venca." Svoje delo je izdal s svojimi denarji. Poleg Prešernovih pesmi se je dr. Josip Puntar mnogo bavil z delom slovenskega politika dr. Smrekarja. Sredi težkega dela ga je položila zavrtna bolezen na posteljo, moral je celo na Golnik. Kot vnetega znanstvenika in neutrudnega delavca na polju katoliške prosvete ga bodo Slovenci ohranili v najlepšem spominu!

—V Ljubljani je 23. julija umrl v zavetišču sv. Jožefa v visoki starosti 84 let Albin Jebračin, magistratni sluga v pokoj.

—Nesreča v kotredeškem rovu. V začetku julija meseca se je v kotredeškem rovu smrtno ponesrečil rudar Rudolf Bregar, zdaj pa je zadel tam huda nesreča rodbinskega očeta rudarja Pavla Bukovška. V petek je šel zdrav in zadovoljen na delo, zvečer pa so ga hudo poškodovanega prinesli domov. Prvo pomoč mu je nudil rudniški zdravnik dr. Kajželj.

—Spomenik pisatelju dr. Ivanu Tavčarju. Slovenska matiča naznanja, da se odkrije dne 19. septembra t. l. doprni kip pisatelja dr. Ivana Tavčarja pred njegovo rojstno hišo v Poljanah nad Škofjo Loko.

—Novi grobovi. Na Vrhniki je umrl Ivan Jerovešek, upokoje- ni železničar, zvaničnik. — V Ljubljani je umrl v starosti 67 let podpolkovnik v pokoj Jo- sip Rom. — V Ljubljani je umrla Helena Lukežič, vdova mestnega požarnega čuvaja.

—V ljubljanski bolnišnici je ne pričakovano umrl knjižničar Lincejske biblioteke v Ljubljani in slovenski kulturni delavec dr. Josip Puntar. Pokojnik se je rodil 19. marca 1884 v Uncu pri Rakeku. Po kon

Pošast na barju

Samo beseda "moor" je bila v tiskanih črkah zapisana s tinto. "Nu," je rekel zdaj Sir Henry Baskerville, "morda mi boste vi, Mr. Holmes, povedali, kaj, pri vseh vrstah, to pomeni in kdo je tisti, ki se tako zelo zanima za moje zadeve?"

"Kaj pravite vi k temu, dr. Mortimer? Priznati morate, da pri tej kuverti in pri tem pismu ni ničesar nadnaravnega."

"Res je, gospod. Pa vendar je to pismo lahko prišlo od nekoga, ki je prepričan, da je vsa stvar nadnaravna."

"Kakšna stvar?" je vprašal Sir Henry ostro. "Zdi se mi, da vi gospodje, veste mnogo več o mojih zadevah kakor pa vem jaz sam."

"Kar vemo mi, boste izvedeli tudi vi, preden odide iz te sobe, Sir Henry. Obetam vam to," je rekel Holmes. Toda, z vašim dovoljenjem pa bomo za zdaj posvetili svojo pozornost temu le zanimivemu dokumentu, ki je moral biti po vsej priliki zložen in nalepljen na papir sinoči. Ali imate včerajšnji "Times," Watson?"

"Tukaj."

"Ali vas smem prositi — odprite notranje strani, kjer so uvodniki." Holmes je naglo preletel z očesom stolpce od vrha do tal. "Ah, to-le je kapitalen članek o svobodni trgovini. Dovolite mi, da vam ga v izvlečku prečitam."

"You may be cajoled into imagining that your own special trade or your own industry will be encouraged by a pro-

tective tariff, but it stands to reason that such legislation must in the long run keep away wealth from the country, diminish the value of our imports, and lower the general conditions of life in this island."

Kaj pravite na to, Watson?" je vzkliknil Holmes skrajno zadovoljen ter so zadovoljno mel roke.

Dr. Mortimer je pogledal Holmesa s pogledom profesionalnega zanimanja, pa tudi Sir Henry Baskerville ga je začudeno pogledal.

"Jaz ne vem mnogo o carini in takih stvarih," je rekel, "toda zdi se mi, da ste v tisti-le notici našli nekaj sledi."

"Sled? Mi smo zdaj na vročem sledu, Sir Henry. Watson tukajle pozna — bolje moje metode kakor pa vi, pa bojim se, da celo on ni v polnem pomenu besede zapopadel tega stavka."

"Ne; priznavam, da ne vidim v tem nikake zveze."

"Ah, moj dragi Watson, in zveza je vendar tako očividna! 'You,' 'your,' 'your,' 'life,' 'reason,' 'value,' 'keep away,' 'from the.' Ali res še ne vidite, odkod so bile vzete te besede?"

"Božja strela! Saj res! Prav imate! Ha, če to ni čudovito!" je vzkliknil Sir Henry vznemirjen. "Če bi obstojal še kak moč dvom, tedaj je slednji odstranjen s tem, ker sta besedi 'keep away' in 'from the' izrezani v enem kosu."

"Kajpak! Tako je, tako je!"

"Res, Mr. Holmes, to presega vse, česar bi si mogel kdaj domisljati," je rekel dr. Mortimer, gledajo osuplo svojega prijatelja. "Prav lahko razumljivo bi mi bilo, če bi kdo rekel, da so besede izrezane iz katerega časopisa, toda, da ste mogli imenovati celo ime časopisa in zraven še pripomniti, da so iz uvodnih člankov, to je pa najznačilnejša stvar, ki sem jo še kdaj doživel. Kako pa ste prišli do tega zaključka?"

"Domnevam, doktor, da vi razločujete lobanjo zamorca od lobanje Eskima?"

"Gotovo, gotovo! Na vsak način."

"Kako?"

"I, zato, ker to je moje posebno opravilo, moj poklic, moje ... Oblika lobanje, mera obraza, linija —"

"Nu, prav tako je to moje posebno opravilo, moj poklic. Tudi v tej stvari so velike razlike, kakor pri vaših lobanjah. Tako je na primer velika razlika med tiskom vodilnega buržuaznega Timesa ter kakim večernim polpeny papirjem. Zlasti "Times" ima poseben, svojvrsten tisk, zato sem sklepal, da te besede niso mogle biti izrezane od nikjer drugod kakor iz tega lista. In ker je bilo pismo poslano včeraj, je obstojala velika možnost, da bomo našli iskane besede v včerajšnji izdaji."

"V kolikor vam morem slediti, Mr. Holmes," je rekel Sir Henry Baskerville, "je torej te besede nekdo izrezal s škarjami —"

"S škarjami za rezanje nohtov," je dopolnil Holmes. "Saj vidite, da so bile škarjice skrajno kratke, ker sta bila potrebna dva ureza za izrez besed 'keep away'."

"Tako je! Potemtakem je torej nekdo izrezal poročilo s kratkimi škarjicami, ga nalepil z lepenko —"

"Z gumom," je popravil Holmes.

"Z gumom na papir. Toda za ves svet bi rad vedel, zakaj je s tinto zapisal besedo 'moor'?"

"Zato, ker te besede ni našel v časniku. Ostale besede so jako navadne in jih je najti v vsakem tisku, toda beseda 'moor' pa je bolj redka."

"I, seveda, tako je! To poja- snjuje vse. Ali ste še kaj drugega izprevideli iz tega poročila, Mr. Holmes?"

"Tu je znak ali dva, dasi se je posvečalo posebno skrb, da se odstrani vse sledove. Naslov je, kakor vidite, tiskan oziroma napisan z neokretnimi črkami. To- da časopis — "Times" je list, ki ga boste redkokdaj videli v drugih rokah kakor v rokah visoko omikanih ljudi. Iz tega sledi, da je bilo pismo sestavljeno in od- poslano od izobraženega moža, ki pa se je hotel postaviti v pozo ne- izobraženega človeka, in njegovo prizadevanje, da bi zakril svojo pisavo, sugerira domnevo, da je njegova pisava znana ali pa da vam bo postala znana. In videli boste tudi, da besede niso nalepljene v ravni črti, temveč da stoje nekatere besede višje od drugih. To da sklepati na površ- nost ali pa na naglico človeka, ki jih je izrezoval in lepil. Zdi se mi, da bo zadnje, zakaj pismo je vsekakor važno, zato ne mislim, da je odposiljatelj površen. Če pa se mu je mudilo, nastane spet vprašanje, zakaj se mu je mudilo, ko bi vendar vsako pi- smo, oddano zgodaj davi, dose- glo Sir Henryja, preden bi bil odšel iz hotela. Ali se je morda odposiljatelj bal vmešavanja — in od koga?"

"Zdaj prihajamo v kraljestvo ugibanja," je rekel dr. Mortimer.

"Rajši recite, v kraljestvo, kjer tehtamo možnosti in izbi- ramo one, ki se nam zde najbolj verjetne. To je znanstvena upo- raba domisljije, vendar pa ima- mo materialen temelj, na kate- rem pričemo lahko graditi. Hm, vi boste na primer rekli, da je to samo ugibanje, jaz pa pravim, da je bilo to pismo napisa- no oziroma nalepljeno najbrž v kakem hotelu."

"I, kako, za ves svet, pa more- te spet to reči?"

"Če ga natančno preštudirate, boste videli, da je imel pisec ta- ko s tinto kakor s peresom kri- že in težave. Pero se je dvakrat otrnilo tekom ene same besede ter se tekom kratkega naslova trikrat osušilo, iz česar sledi, da je bilo zelo malo tinte v stekle- ničici. Nu, vidite, privatno pe- ro in tinta nista nikdar v takem stanju, kombinacija obeh mora

biti pa že zelo redka. Dobro so vam pa znana tudi peresa v ho- telih kakor tudi tinta, kjer je navadno oboje v žalostnem sta- nju. Da, grem celo tako daleč, da trdim, da če bi mogli preiskati košaro za papirne odpadke v ho- telih okoli Charing Crossa, de- kler ne bi našli izrezanega Timesa, da bi zadeli naravnost ob osebo, ki je odposlala to spo- ročilo. Halo, halo! Kaj pa je to?"

Z največjo natančnostjo je študiral papir, na katerem so bi- le nalepljene besede, držeč ga proti svetlobi.

"Well?"

"Nič, nič," je rekel ter vrgel papir spet na mizo. "Je navadna pola papirja, ki nima niti vodne znamke. Menim, da smo izpu- lili iz tega papirja vse, kar smo pač mogli. Zdaj pa, Sir Henry, povejte mi, se vam je še kaj dru- gega izrednega primerilo, odkar ste v Londonu?"

"Kaj pa mislite ... Ne, vsaj mislim, da ne, Mr. Holmes."

"Niste nikogar opazili, ki bi vam sledil ali oprezal za vami?"

"Zdi se mi, kakor da sem za- šel naravnost v sredino roma- na," je rekel najin posetnik. "I, čemu, pri vragu, pa naj mi kdo sledi ali opreže za mano?"

"Tudi na to bomo še prišli. Si- cer pa nam nimate ničesar več sporočati, preden se lotimo te za- deve?"

"Well, to je vse odvisno od te- ga, kaj smatrate vi, da je vredno poročanja."

"Menim, da je vse vredno po- ročanja, kar se vam je primerilo izven vašega rutinskega življe- nja."

Sir Henry se je zasmejal. "Doselej še ne poznam angle-škega življenja, kajti skoraj vse svoje življenje sem preživel v Zedinjenih državah in Kanadi. Ampak vseeno mislim, da če člo- vek izgubi enega svojih čevljev,

da ne more tega imenovati vsak- danje rutine svojega življenja."

"Mar ste izgubili enega svojih čevljev?"

"Moj dragi gospod?" je vzklik- nil dr. Mortimer, "vaš čevljev je samo založen. Prav gotovo ga boste našli, ko se vrnete v hotel. Radi takih malenkosti ne velja Mr. Holmesu prizadevati sitno- sti."

"Well, sam me je vprašal, naj mu povem vse, kar se mi zdi iz- rednega."

"Natančno tako," se je strinjal Holmes, "pa naj se zdi incident še tako bedast in neznaten. To- rej pravite, da ste izgubili ene- ga svojih čevljev?"

Barbara Sherley, stara 5 let, iz Seattle, Wash. zna že 5,400 besed na pamet in lahko pono- vi na pamet stavke 15 besed, če se ji ga prebere le enkrat. Profesorji pravijo, da je naj- bolj inteligenten otrok v Zed. državah.

Volčjak Rex se brez težave vzdri na deski, katero vle- če po vodi motorni čoln. To ni posebno lahko, a za Reza, kot se vidi, prav nič težko.

Marie Sarkipato, je prebila počitnice na ta način, da je bila za vodnico turistinjam v gozdovih in po jezerih blizu Ely, Minn. Tukaj jo vidite na sliki, pripravljena s čolnom in brušnom, da gre na izlet v naravo.

Evelyn Steel in Hercule Cook, sta bila poročena v žen- ski poboljševalnici v Tecum- seh, Okla. Za poročno darilo je dobila nevesta parolo. Za dekleta, ki so se vzorno obna- šala, je vodstvo poboljševalni- ce napravilo ples, h kateremu so povabili fante iz okolice. Prišel je tudi Hercule Cook, ki se je razgledal v Evelyn in jo vprašal za roko. Bil je uslišan, menda ja.

THE OLD MUSIC BOX

"Well, vsaj založen mora biti nekje. Sinoči sem postavil oba čevlja pred vrata svoje sobe v hotelu, v svrhu očiščenja, davi pa sem našel tam samo enega. Od čistila čevljev nisem mogel izvedeti ničesar. Najlepše pri- tem pa je, da sem kupil čevlje šele sinoči v Strandu, in jih ni- sem imel še nikoli na nogah."

"Če jih niste še nikdar obuli, zakaj pa ste jih potem postavili pred vrata za čiščenje?"

"Čevlji so bili rjavi in še nik- dar povosčeni. Zato sem jih po- stavil pred vrata."

"Torej, potemtakem ste takoj kupili sinoči čevlje, čim ste do- speli v London?"

(Dalje prihodnjič)

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

Te vrste pljug so začeli rabiti v Kaliforniji, in je eden največjih na svetu. Ta pljug lahko preorje pol akra zemlje v eni uri in to šest čevljev globoko. Brazda je štiri čevlje ši- roka. S tem pljugom nameravajo spraviti rodovitno zemljo na površje.

Volčjak Rex se brez težave vzdri na deski, katero vle- če po vodi motorni čoln. To ni posebno lahko, a za Reza, kot se vidi, prav nič težko.

Marie Sarkipato, je prebila počitnice na ta način, da je bila za vodnico turistinjam v gozdovih in po jezerih blizu Ely, Minn. Tukaj jo vidite na sliki, pripravljena s čolnom in brušnom, da gre na izlet v naravo.

Evelyn Steel in Hercule Cook, sta bila poročena v žen- ski poboljševalnici v Tecum- seh, Okla. Za poročno darilo je dobila nevesta parolo. Za dekleta, ki so se vzorno obna- šala, je vodstvo poboljševalni- ce napravilo ples, h kateremu so povabili fante iz okolice. Prišel je tudi Hercule Cook, ki se je razgledal v Evelyn in jo vprašal za roko. Bil je uslišan, menda ja.

THE OLD MUSIC BOX

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podporna organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois.

POSUJE 2E 44. LETO

Glavni urad v lastnem domu: 1004 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.

SKUPNO PREMOZENJE ZNAŠA NAD \$3,750,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA NAD 100%.

K. S. K. Jednota ima okrog 35,000 članov in članice v odraslem in mladinskem oddelku.

SKUPNO STEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 186.

V Clevelandu, Ohio je 18 naših krajevnih društev.

Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega 42.letnega obstanka nad \$5,900,000.00.

GESLO K. S. K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD!"

Če se hoče zavarovati pri dobri, poštenu in solventni podporni organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavaruje za smrtnino, rane poškodbe, operacije, proti bo- lezni in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo sredo člane in članice od 16. do 55. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruje se lahko za \$250; \$500; \$1000; \$1500 in \$2000 posmrtnine.

V Mladinskem Oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B." Mesečni prispevek v mladinski oddelci je zelo nizek, samo 15c za razred "A" in 30c za razred "B" in ostane stalen, davi zavarovalnina z vsakim dnem narašča. V slučaju smrti otroka zavarovanega v razredu "A" se plača do \$450.00 in zavarovanega v razredu "B" se plača do \$1000.00 posmrtnine.

BOLNISKA PODPORA:

Zavaruje se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Assessment primerno nizke.

K. S. K. Jednota nudi članstvu štiri najmoderneje vrste zavarova- nja.

Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo jim rezervno izplačano v gotovini.

Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih asse- smentov.

Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote," ki iz- haja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega dobiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral(a) biti zavarovan(a) pri K. S. K. Jednoti, kot pravi materi vdov in sirot. Če še nisi član ali članica te močnega in bogate podporne organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoče h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli še nimate društva, spadajočega k tej solventni katoliški podporni organizaciji, ustano- vite ga; treba je le osem oseb v starosti od 16. do 55. leta. — Za na- daljna pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 1004 No. Chicago, Street, Joliet, Illinois

AUGUST KOLLANDER

6419 St. Clair Ave.,
v Slovenskem Narodnem Domu
PRODAJA parobrodne listke za
vse prekomorske parnike;
POSILJA denar v staro domo-
vino točno, po dnevnih cenah;
OPRAVLJA notarske posle.

Kollander ima v zalogi tudi
jugoslovanske znamke.

LOUIS OBLAK

TRGOVINA S POHISTVOM
Pohištvo in vse potrebščine
za dom,
6612 ST. CLAIR AVE.
HENDERSON 2978

Marjori Lord v lepi obleki,
ki je napravljena po dalmatin-
ski narodni noši.